

6. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Mihála na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Beblavého podanú vo veci problematiky nezamestnanosti absolventov a jej riešení

Josef Mikšal

podpredseda vlády a minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum: zaevidovania:		
08-10-2010		
Číslo spisu: SEPR-898/2010		
Liš:	Prílohy:	
R:	ZH	LU

Bratislava 4. októbra 2010
Číslo: II/1-30/2010-37202

Vážený pán poslanec,

dovoľte, aby som sa v nadväznosti na Vašu interpeláciu a k uvedeným skutočnostiam a návrhom vo veci nezamestnanosti absolventov stredných škôl a vysokých škôl, vyjadril nasledovne.

Osobne vítam Váš záujem o riešenie problematiky nezamestnanosti absolventov škôl, ktorá je v Slovenskej republike, podľa môjho názoru, pretrvávajúcim problémom posledných dvoch desaťročí.

Z titulu mojej funkcie rád uvediem, že vnútroštátne politiky zamestnanosti bude rezort práce, sociálnych vecí a rodiny vykonávať najmä v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky, v ktorom tak, ako vo svojej interpelácii správne uvádzate, bude najvyššou prioritou vlády Slovenskej republiky v sociálnej oblasti zvyšovanie zamestnanosti a s tým spojená podpora tvorby nových pracovných miest ako najúčinnnejšieho prostriedku na zabezpečenie rastu príjmov obyvateľstva.

V nadväznosti na túto prioritu, ako aj s prihliadnutím na realizáciu týchto cieľov, považujem v sociálnej oblasti za rovnako dôležité aj zvyšovanie miery zamestnanosti mladých ľudí a starších zamestnancov v rámci nového medzigeneračného prístupu a tiež podporu ich aktívneho začlenenia a neskôr aj pôsobenia na trhu práce.

V tejto súvislosti uvádzam, že rezort práce, sociálnych vecí a rodiny je pripravený riešiť otázky zamestnanosti mladých ľudí v kontinuite s úlohami obsiahnutými v časti 3.2. Práca, sociálne veci a rodina Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky, a to aj napriek tomu, že táto problematika nie je konkrétnym spôsobom riešená napríklad v Krátkodobých štrukturálnych opatreniach vlády Slovenskej republiky schválených uznesením vlády Slovenskej republiky č. 591 z 8. septembra 2010. Dôkazom toho je napríklad novelizácia zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prostredníctvom ktorej sa s účinnosťou od 1. januára 2011 ustanovil minimálny rozsah trvania výkonu absolventskej praxe najmenej 3 mesiace, čo zakladá predpoklad na minimálne zotrvanie mladých ľudí na absolventskej praxi.

Na dosiahnutie pokroku v oblasti zamestnanosti mladých ľudí je, podľa môjho názoru, potrebné vytvoriť správne podmienky, či už ide o nástup do prvého zamestnania alebo hľadanie ďalšieho zamestnania. Prítom rozhodujúci význam má kvalita pracovných miest, vrátane platu a ostatných pôžitkov, pracovné podmienky, prístup k celoživotnému vzdelávaniu a perspektíva kariérneho rastu, ako aj podpora a stimuly vyplývajúce zo systémov sociálnej ochrany. Mladým ľuďom, ktorí majú menej príležitostí, by sa mali poskytnúť rovnaké možnosti sociálnej a profesijnej integrácie prostredníctvom individuálne prispôbených opatrení. Takto koncipovanú integráciu

mladých ľudí na účely ich priblíženia sa trhu práce, chcem podporiť aj neštátnymi službami zamestnanosti, ktoré budú v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky zavedené ako konkurencia pre štátne služby zamestnanosti, i keď je potrebné uviesť, že v dôsledku globálnej ekonomickej krízy, ktorá viedla k dramatickému zvýšeniu nezamestnanosti, je i pre kvalifikovaných mladých ľudí vstup na trh práce náročnejší.

Úspešné riešenie otázky zamestnanosti mladých ľudí v Slovenskej republike si však bude vyžadovať, podľa môjho názoru, nielen aktivity rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny, ale aj rozhodujúce kroky rezortu školstva, vedy, výskumu a športu. Ide najmä o zabezpečenie primeraného rozšírenia vedomostí a zručností, ktoré by zodpovedali súčasným a najmä budúcim požiadavkám trhu práce, ale aj o potrebu podnecovať u mladých ľudí získavanie prierezových schopností a invenčného myslenia tak, aby sa posilnili ich predpoklady na zamestnávanie, osobitne predpoklady na ich prvé zamestnanie.

Stotožňujem sa s názorom, vážený pán poslanec, že riešenie zamestnanosti, resp. nezamestnanosti mladých ľudí musí byť jednou z priorít riešenia vysokej nezamestnanosti na Slovensku. Budúca prosperita Slovenska i vo väzbe na starnutie populácie bude čoraz viac závisieť od mladých ľudí. Ich zručnosti a schopnosti budú kľúčové pri dosahovaní národného cieľa stratégie Európa 2020 v miere zamestnanosti mladých vo veku 15 -24 rokov, ktorý je stanovený do roku 2020 na 25,3%. To znamená, že do roku 2020 je potrebné zvýšiť mieru zamestnanosti osôb vo veku 15 - 64 rokov v porovnaní s rokom 2009 o 2,5 p. b.

Z doterajších analýz a zadefinovaných úzkych miest trhu práce Slovenska je zrejmé, že vysoká úroveň nezamestnanosti mladých ľudí je spôsobená predovšetkým ich nižšou kvalifikáciou. Údaje Štatistického úradu Slovenskej republiky z výberového zisťovania pracovných síl poukazujú na skutočnosť, že v štruktúre obyvateľov vo veku 15 – 24 rokov je výraznejšie zastúpenie osôb s nižším ako stredoškolským vzdelaním ukončeným maturitou, napr. v 2. štvrtroku 2010 bol tento podiel približne 58 %.

Na problémy v oblasti prípravy mladých ľudí podľa požiadaviek trhu práce poukazuje aj fakt, že napriek tomu, že Štatistický úrad Slovenskej republiky, ako aj Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny evidujú voľné pracovné miesta, nedarí sa ich obsadiť uchádzačmi o zamestnanie z radov nových absolventov škôl.

Podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky v 2. štvrtroku 2010 bolo k dispozícii priemerne 13 tis. voľných pracovných miest. Z nich sa predovšetkým nedarilo získať kvalifikovaných zamestnancov pre odvetvia priemyselnej výroby, informácií a komunikácií, činností v oblasti nehnuteľností, zdravotníctva a sociálnej pomoci, pretože priemerný počet voľných pracovných miest v uvedených odvetviach medziročne vzrástol.

Zároveň uvádzam, že vývoj uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „UoZ“) – absolventov škôl mal, podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, v predchádzajúcich rokoch klesajúci trend. V roku 2008 medziročne poklesol o 4,54 %, avšak v roku 2009 bol zaznamenaný medziročný nárast počtu UoZ - absolventov škôl o 73,70% (o 9 899 UoZ). Celkovo bolo v priemere v roku 2009 na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 23 330 absolventov škôl, UoZ. V 1. polroku 2010 bolo v priemere evidovaných 26 493 UoZ - absolventov škôl. Ku koncu augusta 2010 bolo evidovaných 23 674 UoZ – absolventov škôl a ich podiel na celkovom počte UoZ tvorí 6,39 %.

Záverom si Vás, vážený pán poslanec, dovoľujem informovať, že v kontexte s Vami položenými otázkami, považujem tému zamestnanosti mladých ľudí za prioritnú. Vzhľadom na charakter tejto problematiky, ako aj prístupy k jej riešeniu z pohľadu Európskej únie, prezentované napr. v dokumente stratégia Európa 2020 a jej integrovaných usmerneniach, považujem za vhodné, aby uvedená problematika bola riešená v časovom horizonte presahujúcom krátkodobé obdobie, t. j. obdobie do konca roku 2010, ktoré je uplatnené v Krátkodobých štrukturálnych opatreniach vlády

Slovenskej republiky. Na riešenie problematiky absolventskej nezamestnanosti bude rezort práce, sociálnych vecí a rodiny hľadať riešenia v podobe modernizácie služieb zamestnanosti, ktoré by sa mali posilniť a otvoriť všetkým, vrátane mladých ľudí a ľudí ohrozených nezamestnanosťou, pričom personalizované služby by sa mali zamerať na tých ľudí, ktorí sú od trhu práce najviac vzdialení. V súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky budeme nové riešenia hľadať aj v pružnejších pracovnoprávných vzťahoch. Nezamestnanosť mladých na Slovensku má výrazný ekonomický, sociálny rozmer, ale aj regionálne, sociálno-kultúrne špecifiká. Riešenie problematiky nízkej zamestnanosti, resp. vysokej nezamestnanosti mladých na Slovensku si vyžaduje koordinovaný prístup a spoluprácu viacerých rezortov. Vyžaduje si to spoluprácu a nastavenie opatrení na úrovni nielen rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny a rezortu školstva vedy, výskumu a športu, ale aj ďalších rezortov, inštitúcií a organizácií. Do tejto spolupráce je potrebné, podľa môjho názoru, zapojiť aj miestne samosprávy a neziskové organizácie, ktoré môžu zohrávať významnú úlohu v oblasti prevencie nezamestnanosti mladých ľudí.

S pozdravom

Vážený pán
Miroslav Beblavý
poslanec
Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava